

Noora Ahtiainen

TIEDONHALLINNAN KEHITTÄMINEN PELTOVALVONNASSA

ELY-keskuksen tarkastajan näkökulma

TIEDONHALLINNAN KEHITTÄMINEN PELTOVALVONNASSA

ELY-keskuksen tarkastajan näkökulma

Noora Ahtiainen
Opinnäytetyö
Syksy 2018
Master-tutkinto
Maaseudun kehittäminen
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Master-tutkinto, Maaseudun kehittäminen

Tekijä: Ahtiainen Noora

Opinnäytetyön nimi: Tiedonhallinnan kehittäminen peltovalvonnassa, ELY-keskuksen tarkastajan näkökulma

Työn ohjaaja: Hokajärvi Raili

Työn valmistuslukukausi ja -vuosi: Syksy 2018

Sivumäärä: 39 + 2

Suomessa toimii 15 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta. ELY-keskukset tekevät paikan päällä tehtäviä peltovalvontoja vuosittain noin 3500, joissa tarkastetaan EU:n sekä kansallisten maataloustukien ehtojen toteutumista. Maaseutuvirasto ohjeistaa, kouluttaa ja neuvoo ELY-keskusten tarkastajia.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten viljelijätukiin liittyvä tieto on tehokkaimmalla tavalla ELY-keskusten tarkastajien käytössä. Toimeksiantajana tälle opinnäytetyölle on Kaakkois-Suomen ELY-keskus. Tärkeimmiksi tutkimuskysymyksiksi nousivat mitä tiedonhallinnan haasteita peltovalvontaa tekeville tarkastajilla on työssään sekä mitä hyviä ratkaisumalleja ja välineitä tarvitaan tiedonhallinnan kehittämiseksi tarkastustyössä.

Opinnäytetyön tietoperusta koostuu kaikkien ELY-keskusten peltovalvontaa tekeville tarkastajille osoitetun kyselytutkimuksen aineistosta sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tarkastajille suunnatusta palautekeskustelusta. Lisäksi tietoperusta koostuu aiheen kirjallisuudesta sekä omasta työelämäkokemuksesta. Tutkimus toteutettiin kyselynä, jossa tutkimuksen kohteena oli tarkastajan tiedonhallinta. Tutkimuksen empiirinen aineisto kerättiin Webropol-kyselyllä keväällä 2018.

Saatujen tutkimustulosten perusteella voidaan todeta tiedonhallinnan kehittämistyölle olevan tarvetta. Haasteellisimpia asioita tarkastajan työssä tutkimuksen mukaan on, että tietoa ei saa yhdestä paikasta ja tiedonhakeminen koettiin hankalaksi. Huonot internet-yhteydet tarkastuskäynneillä hankaloittavat vielä sähköistä kehitystä. Tutkimukseen pohjautuen peltovalvontaa tekevien tarkastajien tiedonhallintaa parantavat seuraavat toimenpiteet. Maastotallentimen ja GPS-laitteen yhdistäminen, tukisovelluksen toimintojen parantaminen, Pikantin tietoaineistojen järjestäminen hallittaviksi sekä aktiivinen vuoropuhelu Ruokaviraston ja ELY-keskusten välillä.

Asiasanat: peltovalvonta, maatalouden tukijärjestelmä, tiedonhallinta

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Master's Degree, Rural Development

Author: Ahtiainen Noora

Title of thesis: Development of information Management of Agricultural Subsidies, Perspective of the ELY Center Inspector

Supervisor: Hokajärvi Raili

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2018 Number of pages: 39 + 2

There are 15 Centre for Economic Development, Transport and the Environment in Finland. The ELY Centers make approximately 3500 controls on a yearly basis to check the implementation of EU and national agricultural subsidies. The National Agency for Rural Affairs instructs, educates and advises the ELY Centre inspectors.

The purpose of this thesis was to find out how information on farmers' support is most effectively used by ELY center inspectors. The contractor for this thesis is the ELY Center for Southeast Finland. The most important research questions were the challenges of information management with field inspectors, as well as what good solutions and tools are needed to develop information management in the audit work.

The data base of the thesis consists of a survey of all the ELY Centers for Surveillance of field inspectors and a feedback discussion for inspectors of the Southeast Finland ELY Center. In addition, the knowledge base is made up of the subject matter of the literature and its own work experience. The survey was conducted as a survey in which the subject of the study was inspectors information management. The empirical material of the research was collected by the Webropol survey in spring 2018.

Based on the results of the research, it can be stated that the development of information management is a requirement. The most challenging things came to the point that information could not get from one place and that information was difficult to find. Poor Internet connectivity with inspection visits makes it difficult for electronic development. The best inspectors performing field monitoring services serve the following measures for information management. Combining a laptop computer and a GPS device, enhancing the support application activities, arranging Pikantti's datasets for control and an active dialogue between Finnish Food Authority and the ELY Centers.

Key words: field control, agricultural support system, information management

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	8
1.1	Tutkimustyön tavoite ja tutkimuskysymykset.....	9
1.2	Tutkimusongelma.....	10
2	TUKIHALLINTO.....	11
2.1	EU:n yhteinen maatalouspolitiikka.....	11
2.2	Maaseutuviraston ohjaus.....	11
2.3	ELY-keskus.....	12
2.4	Maakuntauudistus ja uusi ohjelmakausi.....	12
3	VALVONTA.....	14
3.1	Valvonnan asiakirjahallintaprosessi.....	14
3.2	Pinta-alan valvonta.....	16
4	TIEDONHALLINTA.....	18
4.1	Tiedonhallinnan merkitys työssä.....	18
4.2	Tiedonhallinta osana työhyvinvointia.....	18
4.3	Digitaalisen tiedon hallinta ja mahdollisuudet.....	19
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	21
5.1	Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu.....	21
5.2	Aineiston käsittely ja analysointi.....	22
6	TULOKSET.....	24
6.1	Taustatiedot.....	24
6.2	Tiedon saatavuus ja hyödynnettävyys valvonnan eri vaiheissa.....	24
6.3	Tiedonhallinnan välineet.....	26
6.4	Tiedon hakemisen haasteet.....	27
6.5	Kehitysresurssien kohdentaminen.....	28
6.6	Avoimissa vastauksissa esille nousseet kokemukset ja kehitysehdotukset.....	29
6.7	Palautekeskustelu.....	30
6.7.1	Laitteet.....	31
6.7.2	Sovellukset.....	32
6.8	Kehitysehdotukset.....	32
7	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	35
8	POHDINTA.....	38

LÄHTEET.....	39
LIITTEET	40

1 JOHDANTO

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) tarkastajien on työssään käsiteltävä ja hallittava monimutkaisen tukijärjestelmän mukanaan tuomaa nopeasti muuttuvaa tietoa. Lisäksi tietoa on osattava soveltaa käytännön tilanteisiin ja hallittava tukihallinnon ohjelmat sekä muu käytössä oleva tekniikka. Vahva hallinnon muutosten ja kehityksen ajankohtaisuus vaikuttaa ja näkyy myös tässä tutkimus- ja kehittämistyössä. Maaseutuvirasto ja elintarvikevirasto yhdistyvät Ruokavirastoksi. Maakuntauudistusta ja uutta ohjelmakautta valmistellaan. Työn jäljen tulee pysyä laadukkaana muutoksista huolimatta ja muutosten tuomia mahdollisuuksia on pyrittävä hyödyntämään. Tutkimuksen aihe on noussut esiin työyhteisön tarpeesta etsiä ratkaisua siihen, miten viljelijätukiin liittyvää laajaa aineistoa on mahdollista hallita.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää peltovalvontaa tekevän tarkastajan tiedonhallinnalliset haasteet viljelijätukiin liittyvän tiedon osalta ja löytää keinot, joilla tämä tieto olisi tehokkaimmalla tavalla ELY-keskusten tarkastajien käytössä. Teknologian kehittyminen tuo uusia mahdollisuuksia kehittää tiedonhallintaa, mutta myös haasteita usein varsinkin käyttöönottoaiheessa. Uuden tukisovelluksen ominaisuuksien kehittäminen on meneillään ja mobiililaitteet on otettu valvonnan käyttöön laajemmin kesän valvonnoissa vuonna 2018.

Aihetta pohdittiin aluksi palvelumuotoilun työn kautta ja tutkimusta laajennettiin kattavammalla kaikkia ELY-keskuksia koskevalla kyselyllä. Kyselyn avulla selvitettiin tämän hetken ongelmakohtia tiedonhallinnassa ja tarkastajien omaa näkemystä kehittää omaa työtään tiedonhallinnan osalta. Tutkimusta täydennettiin Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tarkastajia koskevalla palautekeskustelulla, koska tarkastajilla oli kesän peltovalvontojen jälkeen enemmän kokemusta uusien laitteiden ja sovellusten ominaisuuksien käytettävyydestä, kuin laajemman kyselyn toteutuksen aikana.

Valvonnan prosessia on kuvattu opinnäytetyössä asiakirjahallintaprosessin, käytännön työn sekä tukiehtojen hallinnan näkökulmasta, jotta tiedonhallinnan osaamisen vaatimusten laajuus tulisi esille. Kuvaus on tehty myös selkeyttämään ajatusta tiedonhallintaan liittyvistä prosessin osista ja löytämään heikot kohdat, joissa on kehitettävää. Prosessikuvaus on kuitenkin vain pintaraapaisu kaikesta, mitä peltotarkastustyö todellisuudessa sisältää. Perehtymällä Maaseutuviraston www-sivuilta löytyviin tukihakuoppaaseen ja peltovalvontaohjeeseen saa kattavampaa kuvaa viljelijätukiin liittyvästä valvonnasta ja vaatimuksista.

Opinnäytetyössä on myös otettu esille tiedonhallinnan vaikutus työntekijän hyvinvointiin ja työn tehokkuuteen, jotta asian tärkeys ja kokonaisvaltainen vaikutus saataisiin mahdollisimman hyvin esille. Tiedonhallinta itsessään on aina ajankohtainen aihe ja usein esillä, kun työntekijät kokevat tiedonkulun olevan puutteellista. Se ettei hallitse kunnolla työssään tarvitsemaansa tietoa, vaikuttaa myös työntekijän hyvinvointia heikentävästi. Tuottavuus laskee, jollei tiedon kulku ja tekniikka ole ajantasaista ja tehokkaasti käytössä. Hallinnon ohjaus on tuotu myös esille, jotta pohdinnassa tulisi esille ne vaikutusmahdollisuudet, joita kehittämistyössä todellisuudessa on. Tietoperustassa on pohdittu tiedonhallintaa käsitteenä ja poimittu sieltä osa-alueita lähemmin tarkasteltavaksi eri tietolähteistä ajatuksena hahmottaa tarkastajan työhön sovellettavissa olevat tärkeimmät tiedonhallinnan elementit.

1.1 Tutkimustyön tavoite ja tutkimuskysymykset

Tulevaisuuden ennakkoinnilla on tärkeä osa nykytyöelämässä, jotta pystytään suunnittelemaan tulevia toimenpiteitä mahdollisimman hyvin ja toimimaan mahdollisimman tehokkaasti ja laadukkaasti myös muutostilanteissa. On myös pysyttävä kehityksessä mukana ja pyrittävä hyödyntämään esimerkiksi teknologian tuomat uudet mahdollisuudet tehostaa ja parantaa toimintaa. Uudet välineet, ohjelmat ja ohjeet tuovat haasteen tarkastella osaamiskäytänteitä omassa työyhteisössä. Tiedon muuttuessa osaamista tulee kehittää vastaavalle tasolle. Opinnäytetyön tarkoitus on selvittää tarkastajien työssä olevia tiedonhallinnallisia haasteita ja toteuttamiskelpoisia ratkaisuja, joilla voidaan myös vastata kehitykseen ja tuleviin muutoksiin.

Tutkimuskysymyksinä ovat:

1. Mitä tiedonhallinnan haasteita peltovalvontaa tekevillä tarkastajilla on työssään?
2. Mitä toteutettavissa olevia ratkaisumalleja ja välineitä tiedonhallinnan kehittämiseksi tarkastustyössä tarvitaan?

Tutkimuskysymyksiin pyritään vastaamaan kyselyssä ja palautekeskustelussa kerätyn aineiston avulla. Kyselyn ja haastattelun tuloksia analysoidaan ja johtopäätelmiä tehtäessä on apuna käytetty aiempia tutkimuksia sekä omakohtaisia kokemuksia.

1.2 Tutkimusongelma

Hyvän pohjan tutkimusongelman ja alaongelmien jäsentämiseen antoi aikaisemmin tehty selvitys maataloustuotannon valvonnan kehittämisestä. Maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannon mukaisesti selvityshenkilöiden Kirsi Hentun, Pia Lehmusvuoren ja Timo Lehtiniemen tuli selvittää maataloustuotannon valvonnan kehittämisen vaihtoehtoja valvontaprosesseista ja tietovirtojen käsittelystä sekä täydentävien ehtojen valvontojen viranomaisista Manner-Suomessa. Tutkimuksessa haastateltiin 127 henkilöä, missä mukana olivat mm. ELY-keskusten valvontapäälliköt. Selvityksestä kävi ilmi tukijärjestelmän vaikeaselkoisuus ja monimutkaisuus, joka luo haasteita tarkastajallekin ymmärtää tukiehtoja. Selvityksessä todetaan tiedonhallinnan heikkouden johtavan siihen, että valvonta koetaan epätasa-arvoiseksi. Valvonnoissa on havaittu alueellisia ja tarkastajakohtaisia eroja tulkinnoissa ja valvonnan toteutuksessa. Koulutukseen ja tiedon kulkuun täytyy siis hakea ratkaisuja. Moniportainen hallinto ja useampi ohjaava taho luovat lisähaasteita toteutuksen osalta. Prosesseissa ja tietojen käytössä todetaan edelleen olevan yhtenäistämisen tarvetta. Työryhmämuistio on julkaistu 22.06.2017. (Henttu, Lehmusvuori, & Lehtiniemi 2017.)

Tässä opinnäytetyössä on otettu huomioon selvityksessä nousseita asioita. Tarkoituksena on tuoda ne lähemmäksi käytäntöä kohdistamalla kysely peltovalvontaa tekeville tarkastajille, jotka eivät olleet mukana selvityksessä maataloustuotannon valvonnan kehittämisestä. Peltovalvontaa tekeville tarkastajille suunnattu kysely toi uutta näkökulmaa ja nosti esille uusia käytännön haasteita. Opinnäytetyössä päästään pureutumaan syvemmin näihin käytännön työstä esille nousseisiin ongelmiin ja etsimään niihin ratkaisuja. Tuoreiden kokemusten ja kehitystyön haasteiden esille tuomiseksi toteutettiin lisäksi palautekeskustelu Kaakkois-Suomen peltovalvontaa tekevien tarkastajien kanssa.

Palvelumuotoilun työssä määriteltiin ja rajattiin ongelma (liite 1). Palvelumuotoilun työskentelyprosessiin kuului myös asiakasnäkökulman ymmärtäminen. Asiakasnäkökulman ymmärrystä lisättiin haastatteleamalla muutamaa Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tarkastajaa. Asiakasprofiilit ja palvelupolun kuvaus tehtiin tarkoituksella ääripäitä korostaen vielä tässä vaiheessa, jotta ongelmat nousisivat selkeästi esille. Lisäksi jo palvelumuotoilun työssä haettiin ratkaisua tiedonhallinnan haasteisiin haastattelun analysoinnin pohjalta ja ideoitiin työn konseptointia. Palvelumuotoilun työ toimi hyvänä pohjana laajemmalle opinnäytetyön kautta toteutetulle kyselytutkimukselle.

2 TUKIHALLINTO

2.1 EU:n yhteinen maatalouspolitiikka

Euroopan unionissa (EU) on 28 jäsenvaltiota ja näiden jäsenvaltioiden alueella arvioidaan olevan noin 11,9 miljoonaa maatilaa. Maksamalla suorita tukia viljelijöiden tulotasoa tuetaan ja tukien saamiseksi viljelijöiden on noudatettava muun muassa ympäristöä, elintarvikkeita ja eläimiä koskevia säädöksiä. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (Common Agricultural Policy, CAP) peruslainsäädäntö on yhteistä ja maatalouspolitiikkaan liittyvät asiat päätetään pääosin yhteisesti jäsenmaiden, Euroopan parlamentin ja komission kesken. (Maa- ja metsätalousministeriö 2018a, viitattu 16.10.2018.) Niistä asioista, joista on päätetty yhteisötasolla, ei jäsenvaltio voi säätää kansallisesti. Kansalliset lait ja asetukset täydentävät EU:n lainsäädäntöä, silloin kun yhteisön säännökset määrittelevät vain vähimmäisvaatimukset. (Maa- ja metsätalousministeriö 2018 a, viitattu 10.11.2018.)

2.2 Maaseutuviraston ohjaus

Maaseutuvirasto (Mavi) toimii Suomen maksajavirastona ja vastaa EU:n maataloustuki- ja maaseuturahastojen varojen käytöstä. Maaseutuviraston tehtäviä ovat tukien haut, myöntö, valvonta ja maksaminen. Maaseutuvirasto toimii maatalous- ja maaseutuhallinnon tietojärjestelmien ja asiakaspalvelujen kehittäjänä. Maaseutuviraston tehtävät ovat sekä valtakunnallisia, että kansainvälisiä ja virasto toimii maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteistyöverkossa. Suomessa Mavin hallintokumppaneita ovat ELY-keskukset, kuntien maaseutuviranomaiset ja Leader-ryhmät. (Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus. 2016, viitattu 13.11.2018.) Maaseutuvirasto ohjeistaa, kouluttaa ja neuvoo ELY-keskusten tarkastajia ja tekee laadunvalvontaa. Tarkastettavat tilat tai kohteet valitaan otantaan maaseutuviraston määrittämällä otannoilla. (Maaseutuvirasto 2018a, viitattu 14.11.2018.)

Hallinnossa on käynnissä uudelleen organisointia. Uusi virasto, jonka nimeksi tulee Ruokavirasto, aloittaa 1.1.2019 toimintansa päätoimipaikkanaan Seinäjoki. Uuteen virastoon yhdistetään Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Maaseutuvirasto Mavi ja osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikan pal-

velukeskuksesta. Uusi viranomaisestrategia Pikantti julkaistaan kesäkuun puolenvälin jälkeen. Pikantti korvaa Mavin Aitta- ja Eviran Eviranet-ekstranetit. Pikantti sisältää hallinnolle suunnatut ohjeet ja muut materiaalit. (Maaseutuvirasto 2018. Esitys 6.6.2018.)

2.3 ELY-keskus

ELY-keskukset tekevät paikan päällä tehtäviä valvontoja sekä hallinnollisia valvontoja maaseutuviraston ohjeistuksen mukaisesti. Peltovalvontoja tehdään vuosittain noin 3500. (Maaseutuvirasto 2018a. Viitattu 14.11.2018.) ELY-keskuksen Elinkeinot, työvoima ja osaaminen vastuualueeseen kuuluu Maaseutupalvelut-yksikkö, jossa Valvontaryhmä työskentelee. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2018a, viitattu 15.10.2018.)

Tukia hakeneista maatiloista valvotaan vuosittain vähintään viisi prosenttia. Valvonta on ehtona tukien maksamiselle ja näin Suomi säilyttää oikeuden EU-rahoitusosuuteen sen kokonaan tai osittain rahoittamissa tuissa. Valvomalla varmistetaan, että tukien ehtoja noudatetaan sekä pyritään takaamaan viljelijöiden oikeusturva ja tasapuolinen kohtelu. (Maaseutuvirasto 2018b, viitattu 14.11.2018.)

2.4 Maakuntaudistus ja uusi ohjelmakausi

Jatkossa maakuntaudistuksen myötä toimijoiden roolit, toimintatavat, hallinto ja asiakaspalvelu tulevat muuttumaan. Suomen julkinen hallinto tullaan järjestämään kolmella tasolla: valtio, maakunta ja kunta. ELY-keskusten palvelut siirtyvät pääosin maakuntiin sekä perustettaviin lupa- ja valvontavirastoihin tämän hetkisen tiedon mukaan 1.1.2020. (Elinkeino- liikenne ja ympäristökeskus 2018b, viitattu 14.11.2018.)

Nykyisellään maksajavirastokokonaisuuden tehtäviä hoitavat Maaseutuvirasto, Elintarvikevirasto, kunnat, ELY-keskukset ja aluehallintovirastot. Maakuntaudistuksen ja Ruokaviraston perustamisen johdosta maksajavirastokokonaisuutta tulee hoitamaan nämä kaksi pääasiallista toimijaa. (Maaseutuvirasto 2018c, viitattu 14.11.2018.)

Uuden ohjelmakauden 2021–2027 valmistelu on jo alkanut. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksessa nousevat esille erityisesti ilmastonmuutos, siihen sopeutuminen ja sen hillitseminen.

Lisäksi halutaan uusia viljelijöitä alalle ja panostaa eläinten hyvinvointiin. Uudistuksen painopisteitä ovat myös maaseudun ja riskienhallinnan kehittäminen sekä viljelijöiden tulotason ylläpito. (Maa- ja metsätalousministeriö 2018b, viitattu 14.11.2018.)

3 VALVONTA

3.1 Valvonnan asiakirjahallintaprosessi

Viljelijä voi jättää tukihakemuksen sähköisen asioinnin sovelluksen Vipu-palvelun kautta. Palvelussa on mukana karttaliittymä, jonka kautta voi tehdä myös peltolohkojen karttakorjaukset. Paperilla jätettävät lomakkeet viljelijä toimittaa kuntansa maaseutuelinkeinoviranomaiselle. (Maaseutuvirasto. Hakuopas 2018.) Maaseutuviranomainen tallentaa paperihakemukset maataloushallinnon sähköiseen järjestelmään tukisovellukseen.

Tarkastaja käy läpi tukisovelluksen sähköisessä arkistossa olevat tilan hakemusasiakirjat ja paperilla jätetyistä hakemuksista täytyy tarkastaa tallennuksen oikeellisuus. Tarkastaja ottaa yhteyttä kuntien yhteistoiminta-alueeseen, mikäli tallennuksissa havaitaan virhe. Tarkastaja käy tilan lohkot läpi tukisovelluksen karttanäkymän avulla. Tarkastaja selvittää, rajoittuuko tilan lohkoja vesistöön tai valtaojiin, onko tilalla lohkoja tai lohkon osia, joiden kaltevuus on yli 15%, onko karttamateriaalin avulla GPS-mitattavia lohkoja ja natura- sekä muiden luonnonsuojelualueiden rajaukset. Tarkastaja käy läpi tukisovellukseen tallennettujen tietojen avulla peltovalvontaohjeessa luetellut peltovalvontaa koskevat asiat, kuten onko tilalle annettu seuraamus aikaisempina vuosina sellaisista asioista, joissa toistuvuus tulee ottaa huomioon.

Tarkastuksista voidaan ilmoittaa ennalta ja tukisovellukseen tallennetaan ilmoituksen ajankohta ja vastaanottaja. Paikalla tehtävästä tarkastuksesta tarkastaja täyttää valvonta-asiakirjat. Tarkastuslista ja tilan käytävissä olevat ravinteet täytetään joko suoraan maastotallentimeen tai tarkastaja voi tulostaa tarkastuslistan sekä Tilan käytävissä olevat ravinteet -liitteen ja täyttää tilalla sen paperisena. Tarkastuslista ja ravinteet -liite ovat työasiakirjoja, joita ei jätetä tilalle, vaan tiedot täytetään joka tapauksessa tukisovellukseen. Tarkastuslistat on tulostettava jokaiselle tilalle erikseen, sillä niitä ei voi tulostaa keskitetysti. Tarkastajan on otettava kantaa jokaiseen ehtoon ja merkintöjen tulee olla yhdenmukaisia. Tukisovellus laskee seuraamusprosentit tallennettujen tietojen perusteella. Tarkastaja voi perustelluista syistä muuttaa seuraamusprosenttia. Kaikki harkinnanvaraiset seuraamukset on perusteltava. Mikäli tila on täydentävien ehtojen valvonnassa, tulee täydentävien ehtojen havaintopöytäkirja tulostaa vanhasta tukisovelluksesta. (Maaseutuvirasto. Peltovalvontaohje 2018.)

Tarkastaja käy katsomassa paikan päällä, että tilan vesistöihin rajoittuvilla pelloilla on vaadittava suojakaista ja valtaojiin rajoittuvilla pelloilla on piennar. Muut maastossa tarkastettavat ehdot määräytyvät valittujen ympäristökorvauksen toimenpiteiden mukaan. Lisäksi valvonnassa tarkastetaan, että tilalla on noudatettu täydentäviä ehtoja, kuten hukkakauran torjunnasta huolehtiminen. (Maaseutuvirasto 2018d, viitattu 16.10.2018.) Valvonnassa havaittujen puutteiden dokumentointiin kuuluu valokuvien ottaminen. Valokuva on voitava kohdentaa oikeaan paikkaan.

Tarkastaja mittaa lohkot sähköisesti karttasovelluksesta tai mittaa lohkojen pinta-alat GPS-laitteella, joko osittain tai kokonaan. Tarkastaja korjaa lohkon pinta-alan karttasovelluksessa, mikäli mittauksessa todetaan lohkolla olleen pinta-alavirhettä, esimerkiksi raja on metsän puolella.

Viljelijälle toimitetaan yhteenveto valvonnan tuloksesta allekirjoitettavaksi. Alkuperäiseen pöytäkirjaan tehdään merkintä, mikäli viljelijä jättää pöytäkirjan allekirjoittamatta tai ei palauta sitä. Allekirjoituksen puuttuminen tai se, että viljelijä ei hyväksy valvonnan tulosta, ei estä asian jatkokäsittelyä. Mikäli viljelijä on kirjannut yhteenvedolle havainnot, ne sitovat kunnan maaseutuelinkeinoviranomaista oikaisuvaatimuskelpoisen ratkaisun tekemisessä.

Täydentävien ehtojen seuraamus määritellään arviointilomakkeella, johon kuvataan laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja kesto. Seuraamus on pääsääntöisesti 3%, mutta seuraamusta voidaan perustellusti alentaa yhteen prosenttiin ja tai korottaa viiteen prosenttiin. Vähäisen laiminlyönnin korjaamiselle voidaan antaa myös määräaika, josta lähetetään viljelijälle ilmoitus. Toistuvista rikkomuksista voidaan antaa enintään viidentoista prosentin seuraamus ja tahallisisa rikkomuksista seuraamus voi nousta sataan prosenttiin. Täydentävien ehtojen laiminlyöntitapauksissa viljelijää on kuultava. Kuulemiskirjeet liitteineen on tulostettavissa Pikantista ja ne lähetetään tilalle samalla kertaa havaintopöytäkirjan ja laiminlyöntien arviointilomakkeen kanssa. Viljelijällä on 2 viikkoa aikaa jättää vastine. ELY-keskuksen koordinaattori tekee lopullisen täydentävien ehtojen valvonnan tuloksen kaikkien täydentävien ehtojen valvontojen tulosten perusteella vasta, kun kaikki täydentävien ehtojen valvonnat tilan osalta on tehty.

Mikäli valvonnassa havaitaan muita lainsäädännön rikkomuksia, ilmoitetaan ne toimivaltaiselle viranomaiselle Pikantista saatavalla lomakkeella. Toimivaltaiselta ympäristöviranomaiselta on mahdollista pyytää lausunto nitraattidirektiivin, luontodirektiivin tai lintudirektiivin laiminlyöntitapauksissa. (Maaseutuvirasto. Peltovalvontaohje 2018.)

Talvella tehdään asiakirjavalvontaa toimistotyönä. Asiakirjavalvonnassa tarkastetaan lohkomuistinpanot, viljavuustutkimukset, lanta-analyysit ja muut tarvittavat asiakirjat. Asiakirjavalvonnassa tarkastetaan ympäristökorvauksen ja täydentävien ehtojen noudattamista mm. lannoituksen ja kasvinsuojeluaineiden käytön osalta. (Maaseutuvirasto 2018d, viitattu 16.10.2018.) Lannoitukset tallennetaan vanhan tukisovelluksen lannoitusvalvonta-osioon, jonka laskennan avulla saadaan selville mahdolliset typpi ja fosforilytykset. Valvonnan tulos tallennetaan tukisovellukseen, josta valvonnan yhteenveto tulostetaan viljelijälle allekirjoitettavaksi.

Kasvipeitteisyyden ympäristökorvauksen toimenpiteeksi valinneilta tiloilta tarkastetaan paikan päällä tehtävässä valvonnassa yleensä keväisin lisäksi kasvipeitteisyystoimenpiteen ehtojen täyttyminen. Viljelijän on pidettävä vuosittain kasvukauden ulkopuolella kasvipeitteisenä vähintään 20, 40, 60 tai 80% maatilan korvauskelpoisten peruslohkojen kokonaispinta-alasta. (Maaseutuvirasto. Peltovalvontaohje 2018.) Valvonta tallennetaan uuteen tukisovellukseen, josta tulostetaan yhteenveto viljelijälle allekirjoitettavaksi.

3.2 Pinta-alan valvonta

Peltovalvonnassa tarkastetaan kaikki tilan lohkot. Tuet maksetaan valvonnassa hyväksytyin pinta-alan perusteella. Peruslohkon pinta-alan tarkastuksessa katsotaan, vastaako kartan digitointi tilan lohkon loholla. Mikäli peruslohko rajautuu reunaajaan, mitataan lohko ojan keskelle reunaajan ollessa alle 3 metriä leveä ja reunaajan ollessa yli 3 metriä leveä, on peruslohkon raja ojan ja pellon taitekohdassa. Peruslohko sekä kasvulohkot mitataan GPS-laitteella aina, kun pinta-ala ei ole selvästi todettavissa kartalta.

Peruslohkolla voi olla useita eri viljelykasvia olevia kasvulohkoja tai kasvulohko voi olla tilapäisesti viljelemätön. Kasvulohkon kasvin lisäksi kasvulohkoon voidaan hyväksyä monimuotoisuuspiennar, tietyille kasveille sallittu viljelytekninen päiste, vesistön varteen perustettava suojakaista tai valtaojan varteen jätettävä piennar sekä hoito- ja ajokäytävät puutarhakasveilla. Kasvulohkon alaan hyväksytään myös pientareineen alle kolme metriä leveät sarkaojat. Mikäli reunaajissa tai sarkaojissa kasvaa yli 1,5 metriä korkea vesakkoa, nämä alueet poistetaan peruslohkon alasta. Peruslohkon alasta poistetaan myös pysyvät tiet. Mikäli lohkon todetaan pysyvästi viljelemättömiä aloja, on

tarkasteltava, onko virhe ollut jo aikaisempina vuosina ja perittävä tuet takautuvasti. (Maaseutuvirasto. Peltovalvontaohje 2018.)

4 TIEDONHALLINTA

4.1 Tiedonhallinnan merkitys työssä

Toiminta perustuu tietoon ja ilman tiedonhallintaa ei synny prosessia. Työssä onnistumiseen tarvitaan viimeisin ajantasainen tieto ja hyvät tiedonhallintataidot. Sekä ihmisiltä että tekniikalta vaaditaan aikaisempaa enemmän. Työntekijöiden tulee ymmärtää tietosisältöjen välisiä riippuvuuksia ja hallita yhä monimutkaisempaa tietoa, mutta toisaalta tiedon etsiminen ei saa olla suuren työn takana. Nopealla tiedon löytymisellä ja sovitulla yhteisillä käytännöillä on suuri vaikutus työn tuottavuuteen. Liikkuva työ ja etätyöskentely asettavat tiedolle uusia vaatimuksia. Työn tekemisen sujuvuuden tulisi kuitenkin pysyä samana fyysisestä sijainnistamme riippumatta.

(Linden 2015, 4 –11, 53, 73.)

Tiedonhallinta ei ole yksiselitteinen kuvata ja käsitteiden objektiivinen ja kattava määrittely on hankalaa. Tiedonhallinta voidaan käsittää tietokantojen hallinnaksi, tietämyksen hallinnaksi tai liiketoimintatiedon hallinnaksi. Tieto voidaan nähdä myös kaiken organisaatioon liittyvän tiedon hallintana. Tiedonhallinnan perinteinen puoli on dokumenttien ja asiakirjojen hallinta, mutta sosiaalisten verkostojen hallinta ja ryhmätyön tukipalvelut voidaan katsoa yhdeksi tiedonhallinnan ydinpalveluksi. Tiedonhallinnan laadukkaalla perustalla on suuri merkitys tällä pikaviestien, wikien ja blogien aikakaudella. Perustana käytetään tiedonhallinnan perinteisiä keinoja, vaikka kehittyneet ryhmätyön välineet vaativat reaaliaikaisuutta ja uudenlaisia työtapoja. (Kaario & Peltola 2008, xl, Luku 1).

4.2 Tiedonhallinta osana työhyvinvointia

Työpaikan osaamista tulee pitää ajan tasalla. Huono osaaminen voi pahimmillaan johtaa työn hallinnan tunteen menettämiseen, ylikuormitukseen ja työuupumukseen. Riittävä osaaminen on siis työhyvinvoinnin perustekijä. Osaamisen johtaminen ja kehittäminen tulisikin työpaikalla olla hallinnassa ja esimerkiksi toimia ennakoiden eläkkeelle siirtymisissä, jolloin kokemustieto ehtii siirtyä ajoissa nuoremmille. Panostamalla perehdyttämiseen ja työn opastukseen työntekijöiden oppimiseen käytetty aika lyhenee ja oppiminen on tehokkaampaa. Työntekijöiden positiivinen suhtautuminen työhön ja työyhteisöön kasvaa ja tämä sitouttaa työntekijää entisestään työhönsä.

Hyvä esimies löytää kustakin työntekijästä hänen omat vahvuutensa ja antaa työntekijöille mahdollisuuden kehittyä itse sekä kehittää työtään. Jokaisella on omanlaiset tavat oppia ja tarvitaankin erilaisia oppimisen menetelmiä ja tilanteita. Kannattaakin kysyä työntekijöiltä itseltään, millaista koulutusta he haluavat ja mitä he haluavat oppia lisää. Pitää muistaa, että työntekijöiden tulee pystyä keskittymään perustehtäväänsä eivätkä koulutukset saa viedä liiallista osaa työajasta. Työntekijän tulee myös saada keskittyä osaamiseensa, eivätkä epäkuntoiset työvälineet ja niiden ongelmien selvittely saa viedä liikaa työaikaa. Hyvä perehdytys työvälineisiin tehostaa myös työntekoa. (Repo, Ravantti & Pääkkönen 2015, 12, 24.)

4.3 Digitaalisen tiedon hallinta ja mahdollisuudet

Käytännön tavat toimia muuttuvat digitalisoituvan maailman myötä. Asioita on ajateltava uudella tavalla ja opittava tekemään toisin. On opittava käyttämään uusia teknologioita, joita digitaalisuus tuo tullessaan. Datan määrä kasvaa koko ajan ja sitä on helpommin saatavilla, mutta sen oikeanlainen hyödyntäminen vaatii laadukasta tietojen hallintaa. Onnistuminen vaatii organisaatiolta kykyä kehittää ja soveltaa uutta tietoa ja osaamista, jota digitaalinen tiedonhallinta mahdollistaa. Laajemmin on kyse siitä miten erilaisilla prosesseilla ja menetelmillä luodaan tiedosta arvoa, jolloin on kyse tietojohdamisesta. (Kosonen 2017, 6-7.)

Tiedon hyödynnettävyyden kannalta tärkeää on, miten aineiston löytää ja että hakutoiminnot ovat hyvin suunniteltuja. Eri hakuelementeille voidaan tehdä omat kentät ja muun muassa kuvitustietojen hakua voidaan hyödyntää oikean tiedon hakemisessa. (Kosonen 2017, 29.) Tallennettu tieto rakentuu erilaisista dokumenteista, kuten sähköposteista, raporteista, ohjeista ja suunnitelmista, joiden tietosisältö on usein tallennettu eri paikkoihin. Rakentamattomat ja keskenään huonosti keskustelevat tietovarastot ovat perinteisesti olleet vaikeita ottaa hallintaan tietotekniikan avulla, jolloin tietotyöstä voitaisiin löytää tuottavuusapuja (Kaario & Peltola 2008, 4.)

Uusi metapohjainen tiedonhallinta syrjäyttää vanhoja kankeita järjestelmiä. Metapohjaisessa tiedonhallintaratkaisussa tieto kuvataan asiasanoilla eli metatiedolla. Tiedon metatietopohjaisella kuvaamisella on tarkoitus löytää oikea tieto suuren tietomäärän joukosta. (Linden 2015, 13.)

Peltovalvonnan digitalisoituminen jatkuu uuden tulossa olevan menetelmän monitoroinnin avulla. Komissio antaa mahdollisuuden jäsenvaltioille jo nyt siirtyä monitorointiin, mutta uudella ohjelma-kaudella monitorointi tulee olemaan jäsenvaltioille pakollista. Monitorointi mahdollistaa seurantaan perustuvat tarkastukset = monitorointi. Monitoroinnilla mahdollistetaan uusien tekniikoiden käyttö kuten dronet, paikkamerkityt kuvat ja eri satelliittiaineistot valvonnan päätelmien tekemisessä. (Maaseutuvirasto 2018. Esitys. Peltovalvontakoulutus 6.6.2018 Tampere) Monitorointi on metodologinen lähestymistapa, jolla pyritään saamaan tieto siitä, mikä kasvi tarkastelun kohteena olevalla pellolla kasvaa.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu

Opinnäytetyön kysely toteutettiin toukokuussa 2018. Opinnäytetyössä käytettiin survey-tutkimustyyppin perusmenetelmää, kyselytutkimusta tutkimusmenetelmänä. Kysely suunnattiin ELY-keskusten peltovalvontaa tekeville tarkastajille. Tutkimuksessa kohteena oli peltovalvontatyö tiedonhallinnan näkökulmasta. Kysely toteutettiin Webropolin kysely- ja raportointityökalulla. Kyselylomakkeen viemisen ja muokkaamisen Webropoliin sekä raporttien ajamisen teki asiantuntija Tiina Liukonen ELY-keskuksesta. Tutkimus toteutettiin sellaisena ajankohtana, jolloin vastaajina oletettiin olevan pääosin vakituisessa virkasuhteessa olevia tarkastajia.

Ennen kyselylomakkeen laadintaa perehdyimme valvontapäällikön kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta valvontapäälliköiden kokousten materiaaliin. Materiaalista sai pohjatiedon meneillään olevista muutoksista ja muutostarpeista. Kävimme kyselylomakkeen laadintavaiheessa valvontapäällikön kanssa useita keskusteluja kyselylomakkeen rakenteesta ja oleellisista kysymyksistä. Kyselylomakkeesta muodostui vaihtoehtokysymysten ja avointen kysymysten yhdistelmä.

Linkki Webropol-kyselyyn lähetettiin sähköpostitse viidelletoista ELY-keskuksen valvontapäällikölle tai heidän sijaiselleen, joita kehoitettiin jatkolähtämään kysely peltovalvontaa tekeville tarkastajille. Kolmestatoista ELY-keskuksesta osallistuttiin kyselyyn vastaamiseen ja kyselyyn vastanneita henkilöitä oli yhteensä 45. Valvontapäälliköitä tai heidän sijaisiaan pyydettiin lähettämään viestistä kopio, josta selviää kyselyn vastaanottajien lopullinen lukumäärä. Kopioita lähetetyistä viesteistä ei saatu riittävästi, jotta olisi saatu selville, kuinka monella oli mahdollisuus vastata kyselyyn. Vain kuuden ELY-keskuksen vastausviestistä selvisi, kuinka monelle peltovalvontaa tekeväälle tarkastajalle linkki kyselyyn oli lähetetty. Peltotarkastusta vakituisessa virassa tekeviä henkilöitä on yhteensä arviolta 135. Vastausprosenttia kyselyn saaneista ei voida määrittellä, mutta kaikista vakinaisista tarkastajista laskettuna vastaukset saatiin kolmannekselta.

Lisäksi Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tarkastajilta kerättiin palautetta kesän valvontojen onnistumisesta tiedonhallinnan näkökulmasta. Palautteen kerääminen toteutettiin pääosin palaute-

keskustelun avulla. Aihetta pohjustettiin Skype-palaverissa 24.10.2018. Palaverissa esiteltiin opinäytetyö ja toukokuussa tarkastajille lähetetty kysely. Alustavasti käytiin läpi keskustelun tarkoitus ja annettiin mahdollisuus jo heti kommentoida kokemuksia kesän valvonnoista tiedonhallinnan näkökulmasta. Kolme tarkastajaa kommentoi lyhyesti kesän valvonnan sujumiseen vaikuttavia seikkoja jo Skype-palaverissa. Näistä kaksi eivät palautekeskusteluun enää osallistuneetkaan. Skype-palaverissa sekä keskustelussa oli mukana myös määräaikaista tarkastajia. Keskustelussa tulleet tiedonhallintaa koskevat asiat kirjattiin ylös. Keskustelussa oli mukana 7 tarkastajaa, joista 2 vakituista. Harjoittelija antoi kommentteja kesän valvonnoista Skype-palaverin alustuksen ja palautelomakkeen avulla kirjallisesti sähköpostitse työsuhteen päätyttyä. Kaikki vastaukset koottiin yhteen.

Skype-palaverin jälkeen tarkastajille lähetettiin linkki sähköpostitse palautelomakkeeseen, johon oli mahdollista kirjata ajatuksia jo ennen varsinaista keskustelua. Lomakkeessa oli muutamia apukysymyksiä poimittuna alkuperäisestä toukokuun kyselylomakkeesta. Lomakkeella kysyttiin muun muassa, millä välineillä tieto on parhaiten käsiteltävissä ja saatavilla peltovalvontaa tekevän tarkastajan työssä. Lomakkeella kysyttiin myös, mistä tarkastaja haki ja sai tiedon. Ajatus kuitenkin oli, että keskustelua ei lähdetä kovinkaan rajaamaan, vaan se olisi mahdollisimman vapaamuotoinen ja käytännön asioita ja välineitä koskeva. Palautekeskustelu käytiin palaverihuoneessa valvonnan palaverin yhteydessä ja käydyistä palautekeskustelusta kirjoitettiin muistio.

5.2 Aineiston käsittely ja analysointi

Sanallisia aineistoja käsiteltiin laadullisilla menetelmillä ja numeraaliset vastaukset määrällisillä menetelmillä. Tutkimusaineiston keruu ja analysointi tehtiin Webropol-työkalulla, jonka avulla saatiin numeraalisista tuloksista graafisia esityksiä, prosenttiosuuksia ja keskiarvoja. Osa graafisista esityksistä päädyttiin kuitenkin tekemään Excelillä, jotta saatiin rakennettua paremmin asiaa esittävä kaavio. Graafisista esityksistä laadittiin kirjallinen selvitys. Kyselyyn kuului suljettuja osioita, joissa vastausvaihtoehdot oli annettu valmiiksi sekä avoimia osioita, joissa vastaaja sai kirjoittaa vapaamuotoisesti. Avoimet vastaukset luokiteltiin sisällön mukaan.

Kyselyssä oli numeraalisia arviota yksinkertaisella asteikolla yhdestä viiteen sen perusteella, miten hyväksi tai huonoksi asian kokee. Osa kysymyksistä perustui järjestysasteikkoon, jossa valittiin parhaimmat vaihtoehdot tai laitettiin kaikki vaihtoehdot tärkeysjärjestykseen.

Aineiston analysoinnissa on auttanut kymmenen vuoden kokemus peltovalvonnan tarkastustehtävistä ja mahdollisuus keskustella kyselyssä esille nousseista asioista muiden tarkastajien ja valvontapäällikön kanssa.

6 TULOKSET

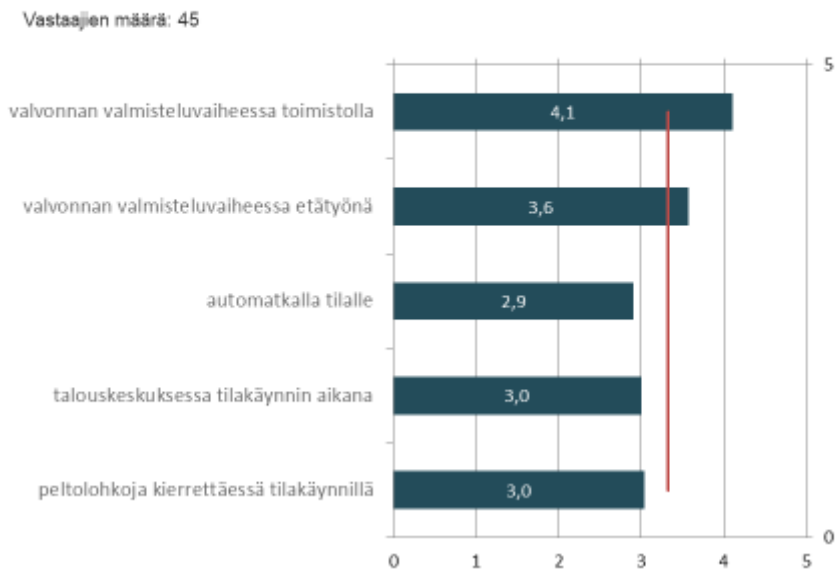
6.1 Taustatiedot

Kyselylomakkeen taustatieto-osiossa kysyttiin, missä ELY-keskuksessa vastaaja työskentelee. Näin pystyttiin mm. seuraamaan vastausaktiivisuutta ELY-keskuksittain. Kahdesta ELY-keskuksesta ei saatu vastauksia. Kolmestatoista ELY-keskuksesta vastauksia tuli 2–5 ELY-keskusta kohti.

Alle kolme vuotta ELY-keskuksessa tarkastajina työskennelleitä vastaajia oli 16 % ja vastaajista yli 3 vuotta työskennelleitä oli loput 84 %. Kysely tavoittikin pidempään työskennelleet, mikä oli tarkoitus. Osa määräaikaisista kausityöntekijöistä on ollut useita kausia ELY-keskuksessa töissä, mutta oman haasteensa luo silti katkot virkasuhteessa. Vakituksia ja määräaikaisia tarkastajia ei kuitenkaan lähdetty kyselyssä erittelemään.

6.2 Tiedon saatavuus ja hyödynnettävyys valvonnan eri vaiheissa

Vastaajat pisteyttivät asteikolla 1-5 tiedon hyödynnettävyyden ja saatavuuden valvonnan eri vaiheissa (kuvio1). Avoimissa vastauksissa oli mahdollisuus kertoa tiedon saatavuuden ja hyödynnettävyyden ongelmat ja kehitysehdotukset.

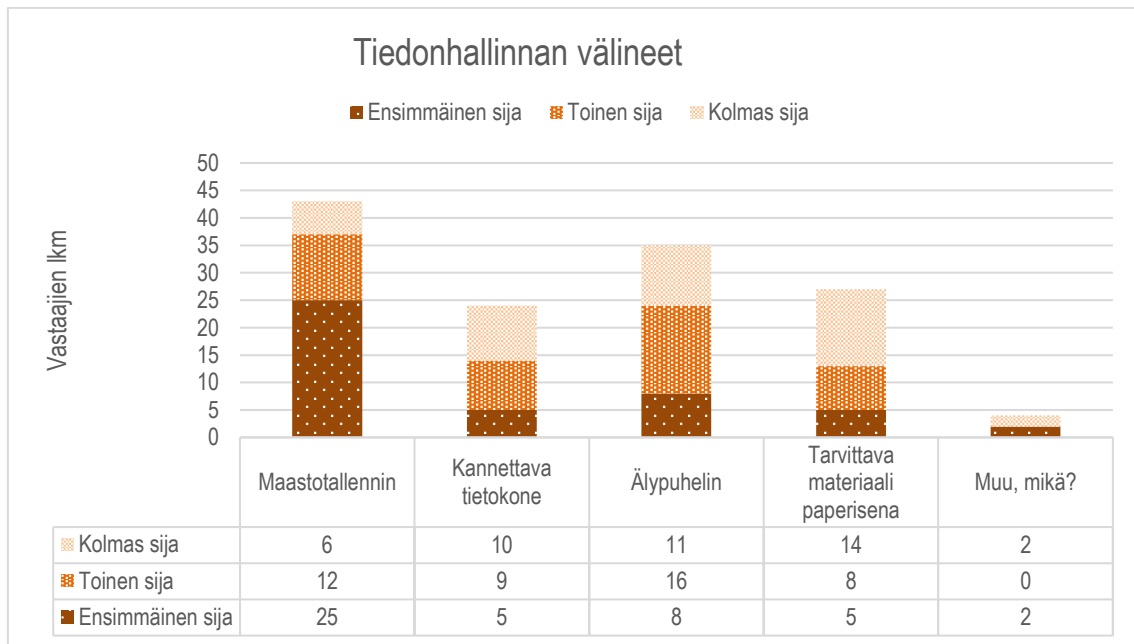
KUVIO 1. Tiedon saatavuus valvonnan eri vaiheissa keskiarvona

Parhaiten tiedon koettiin olevan saatavilla valvonnan valmisteluvaiheessa toimistolla. Toimistolla tiedonhaku puoltaa työskentelyrauha ja apua voi kysyä helpommin samaa työtä tekevilä. Tietoliikenneyhteydet ovat paremmat toimistolla kuin siirtymien ja tilakäynnin aikana. Etänä työskentelyä pidettiin myös hyvänä vaihtoehtona. Etänä työskentely mahdollistaa työrauhan ja muihin yhteydenpito on helppoa esimerkiksi Skypen avulla. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa peltovalvontaa tekevät tarkastajat työskentelevät avokonttorissa, jossa on ajoittain hälinää, mutta toisaalta yhteistyötä tehdään tiiviisti. Työskentelytapoja yhdisteltäessä on työt organisoitavissa niin, että toimistolla hoidetaan siellä parhaiten onnistuvat työvaiheet ja etänä sitten esimerkiksi ne keskittymistä vaativat vaiheet.

Tilalla tilakäynnin aikana talouskeskuksessa ja peltoja kierrettäessä tulee huomioida tilakäyntiin käytettävissä oleva aika, asiakkaan huomioon ottaminen ja mahdollisesti huonot tietoliikenneyhteydet tietoa haettaessa. Tulkinta-apua kaivattaessa ei myöskään aina ole heti mahdollista tavoittaa oikeata henkilöä vastaamaan. Autolla ajoaika ei ole hyödynnettävissä tiedonhakuun, jos tilakäynnillä ollaan ilman tarkastajaparia. Mikäli tilan edustajakaan ei ole valvonnassa mukana, on keskityttävä myös peltolohkoille suunnistamiseen ja liikenneturvallisuuteen. Vaikka tarkastajia olisikin kaksi, eivät kaikki pysty lukemaan ajon aikana.

6.3 Tiedonhallinnan välineet

Vastaajat saivat laittaa tärkeysjärjestykseen kolme tärkeintä välinettä, joihin heidän mielestään tulisi jatkossa panostaa. Selkeäksi ykköseksi annetulta listalta nousi maastotallennin, toisena tuli älypuhelin ja seuraavina kannettava tietokone ja paperinen materiaali (kuvio 2). Annetun listan ulkopuolelta esille nostettiin listalla olleen maastotallentimen jälkeen toiseksi suurimmalla kannatuksella 7” tabletti ja drone, sekä ilma- ja satelliittikuviin panostaminen. Välineiden lisäksi esille nostettiin se, että vaikka uutta teknologiaa otetaan käyttöön ja ohjelmia kehitetään, voi pullonkaulana olla riittämätön käytön opastus.

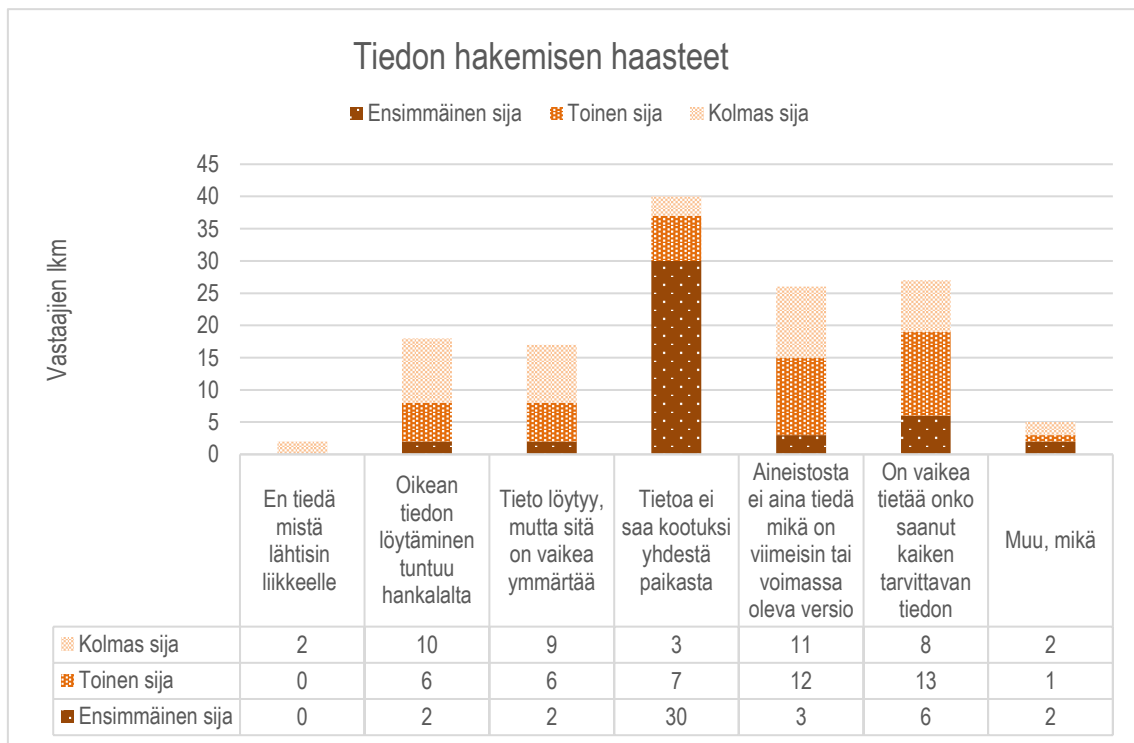
KUVIO 2. Tärkeimmät tiedonhallinnan välineet, joihin tulisi jatkossa panostaa

Vuoden 2016 peltovalvonnat tehtiin vielä paperisesti. Vuonna 2017 maastotallennin oli ollut valvonnoissa koekäytössä vain osalla tarkastajista. Vuonna 2018 tuli jokaisella tarkastuskäynnillä olla mahdollisuus maastotallentimen käyttöön (Toikka, keskustelu 16.10.2018). Kyselyn toteuttamisvaiheessa tarkastajilla oli jo jonkinlainen kuva maastotallentimen käytöstä valvonnassa, vaikka jokaisella ei ollut omakohtaisia kokemuksia.

6.4 Tiedon hakemisen haasteet

Vastaajat saivat asettaa tärkeysjärjestykseen kolme suurinta haastetta tiedon hakemisessa. Selkeästi suurimmaksi tiedon hakemisen haasteeksi koettiin, että tietoa ei saa kootuksi yhdestä paikasta (kuvio 3). Peräti 30 vastaajaa nosti tämän keskeisimmäksi haasteeksi. Toisena asiana nousi esille huoli siitä, onko saanut kaiken tarvittavan tiedon. Kolmanneksi suurimpana haasteena koettiin, että aineistosta ei aina tiedä, mikä on viimeisin tai voimassa oleva versio.

Hankalina koettiin myös sekä oikean tiedon löytäminen että tiedon vaikea ymmärrettävyys. Suurin osa osaa lähteä etsimään tietoa jostakin. Ainoastaan kaksi vastaajista numeroi haasteen, mistä lähteä liikkeelle, sijalle kolme.

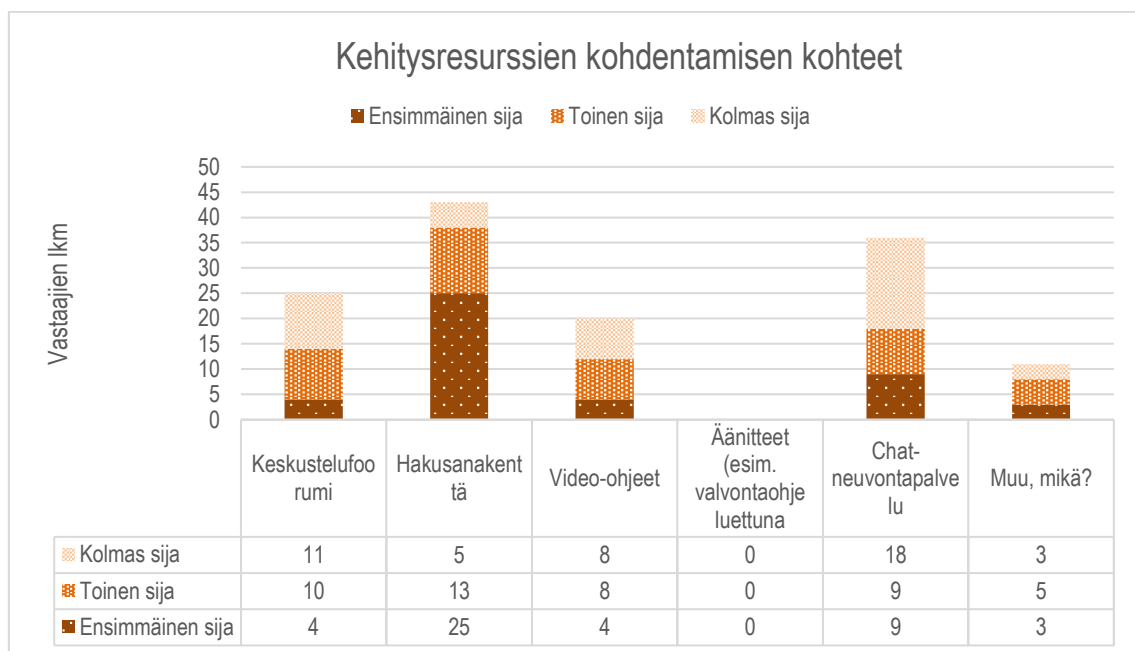
KUVIO 3. Suurimmat haasteet tiedon hakemisessa

Valmiiksi annettujen vaihtoehtojen lisäksi haasteeksi tiedon hakemisessa koettiin tiedon epämääräinen kirjoitusmuoto, jolloin ELY-keskukset tekevät omia ratkaisujaan ja tästä muodostuu epätasa-arvoinen kohtelu asiakkaille. Myös Aitan (Maaseutuviraston verkkopalvelun) käyttö koettiin hankalaksi. Uuden sovelluksen karttaohjelmaan haluttiin lisää toimintoja, jotka helpottaisivat tarkastajan työtä.

Maaseutuviraston ja Elintarvikeviraston ohjeet, pöytäkirjat ja muu valvonnan materiaali on aikaisemmin löytynyt heidän omilta sivuiltaan tai lähetetty sähköpostitse. Sähköpostista pöytäkirjoja ja ohjeita on sitten tallennettu omiin tiedostoihin ja joku on mahdollisesti ylläpitänyt valvonnan omia kansioita. Ohjeet ja pöytäkirjat ovat saattaneet valmistua vasta, kun valvonnat ovat jo käynnissä. Valvontoja ei ole aina ollut mahdollista heti tallentaa sovellukseen, mikäli uuden kyseiselle vuodelle päivitetyn version luominen on vielä valvontojen alettua kesken. Virastojen yhteistyö on kuitenkin tiivistynyt ja materiaalia on kerätty yhteiselle nettisivustolle Pikanttiin, joka on julkaistu 20.06.2018.

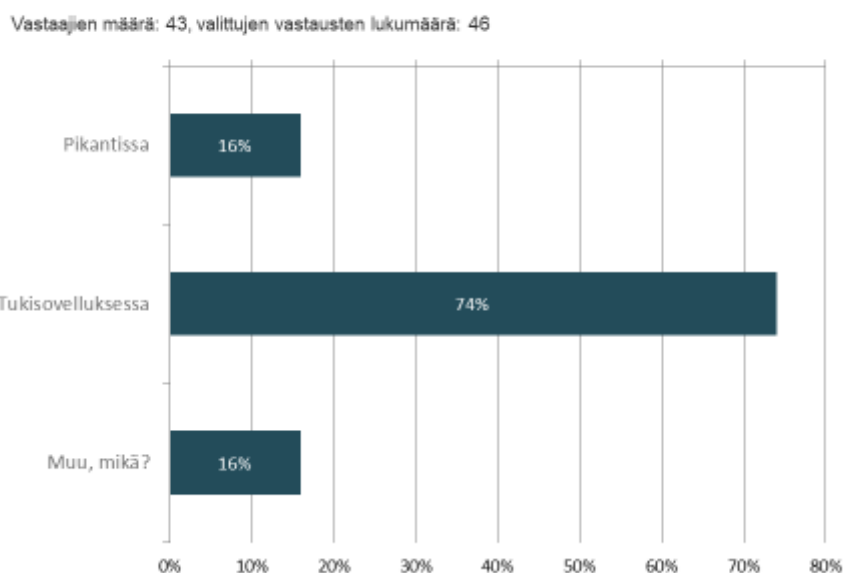
6.5 Kehitysresurssien kohdentaminen

Vastaajilla oli mahdollisuus valita kolme tärkeintä asiaa, joihin kehitysresurssit tulisi kohdentaa. Valmiiksi annetuista vaihtoehdoista hakusanakenttä sijoitettiin 25 vastauksessa ensimmäiseksi painostuksen kohteeksi (kuvio 4). Chat-neuvontapalvelun valitsi 9 vastaajaa tärkeimmäksi kohteeksi, johon resursseja tulisi kohdentaa. Keskustelufoorumin ja video-ohjeet ykköseksi nosti 4 vastaajaa. Äänitteitä ei kaivattu ollenkaan. Muita ehdotuksia kehitysresurssien kohdistamiseksi olivat selkeät step by step ohjeet kirjallisena, yksi toimiva sovellus ja sovelluksessa linkit ohjeisiin. Vastauksista tuli jälleen esiin järjestelmän yksinkertaistaminen, tiedon kokoaminen yhteen paikkaan ja haluttiin ratkaisua tulkintaongelmiin. Keskustelufoorumia painotettiin vahvasti eräässä vastauksessa.

KUVIO 4. Asiat, joihin kehitysresurssit tulisi kohdentaa

Edellä mainittuja ominaisuuksia vastaajat käyttäisivät selkeällä enemmistöllä mieluiten tukisovelluksessa (katso kuvio 5). Useampi ihmetteli avoimissa vastauksissa, mikä on Pikantti ja se saattoikin osin vääristää vastauksia, kun tämä uusi Ruokaviraston extranet ei ollut kaikille vastaajille vielä tuttu. Tukisovelluksen lisäksi muita vaihtoehtoja olivat siis Pikantti ja jokin muu. Muita ehdotuksia olivat jo käytöstä poistuva Mavin extranet Aitta sekä mikä tahansa sovellus tai paikka, kunhan ne ovat käytettävissä työskentelypaikasta riippumatta. Osa vastaajista kuuntelisi mielellään myös video-ohjeita, mutta luettuja äänitteitä ei kaivattu.

KUVIO 5. Järjestelmä, jossa edellä mainittuja ominaisuuksia halutaan käyttää

6.6 Avoimissa vastauksissa esille nousseet kokemukset ja kehitysehdotukset

Avoimissa vastauksissa toivottiin ohjeiden ja olennaisen tiedon löytyvän helposti kaiken tarjolla olevan materiaalin joukosta. Toiveena on saada selkeämmät ja toimivat hakutoiminnot ohjeisiin. Monissa yhteyksissä onkin nostettu esille, kuinka monimutkainen tukijärjestelmä on ja sen myötä myös tarkistettavia asioita riittää, kun ihmismuisti ei kaikkeen riitä. Hakusanakenttä helpottaisi tiedon hakemista.

Ajantasaiset ohjeet halutaan samaan paikkaan, tiedon koetaan olevan pirstaleista. Valvontatietoja ei välttämättä pystytä tallentamaan maastossa tukiehtojen tulkinnallisuuden vuoksi, vaan seuraamuksia halutaan selvittää rauhassa toimistolla.

Vastauksissa nousi esille maastotallentimen käytössä ilmenneitä haasteita. Esimerkiksi laitteen käyttö on koettu hitaaksi. Laite on koettu kömpelöksi ja raskaaksi kuljettaa mukana. Suuret laitteet ovat raskaita kuljettaa maastossa ja pienistä laitteista lukeminen ja tiedon etsiminen koettiin haasteelliseksi. Ongelmia nähtiin myös siinä, että kädet eivät enää riitä, kun maastovalvonnassa pitäisi mitata GPS-laitteella, tallentaa tiedot mobiililaitteella, papereitakin tulee varmuuden vuoksi pitää mukana ja puhelintakin käytetään tällä hetkellä mm. navigoimiseen ja soitettaessa esimerkiksi tulkitatapauksissa. Toiveena esitettiin GPS-laitteen integroiminen maastotallentimeen niin, että kartta näkyisi siinä pohjalla. GPS-laitteen ja maastotallentimen yhteensovittaminen helpottaisi työskentelyä ja vähentäisi mukana kannettavaa laitemäärää.

Hitaat tai toimimattomat tietoliikenneyhteydet ja laitteet koettiin useammassa vastauksessa ongelmaksi. Koettiin, että papereita tarvitaan maastokäynnillä edelleen sähköisten mahdollisuuksien tueksi, koska internetyhteydet eivät ole vielä riittävän kattavat. Vastauksista löytyi positiivisiakin kommentteja, ohjeiden koettiin olevan hyvin saatavilla, kunhan kätevä väline käyttää internetiä on matkassa ja internetyhteydet toimivat. Osa koki kännykät tai iPadit käteviksi ja helposti mukana pidettäviksi laitteiksi hakea tietoa.

6.7 Palautekeskustelu

Palautekeskustelulla haluttiin saada esille kokemukset kesän valvonnoista ja saada tiedonhallinnan kehittämisehdotuksille vankempaa käytännön kokemuksen kautta kerättyä tietopohjaa. Ilmassa oli reippaasti pessimistisyyttä, mutta innokkuutta ideointiin ja kehittämiseenkin vielä löytyy. Keskustelussa nousi esille kehitysehdotuksia työskentelyn laadun ja tehokkuuden parantamiseksi. Palautekeskustelu on esitetty jäseneltynä tiedon hakemiseen ja käsittelyyn liittyviin elementteihin.

Keskustelussa tuli esille, että osa peltovalvonnassa työskentelevistä tuntee epävarmuutta ja turhautumista, kun moni asia ei toimi niin kuin pitäisi. Käytännön tuoma kokemus tuo perustekemiseen varmuutta, mutta tällä hetkellä sovelluksen ja laitteiden tuoma epävarmuus haittaa myös pidem-

pään tarkastustehtäviä tehneitä tarkastajia. Pareina työskenneltäessä tiedonhaku ja navigointi onnistuvat paremmin ja siirtymiset nopeammin sekä turvallisemmin. Työskenneltäessä saman työparin kanssa pidempään tulevat toimintatavat tutuiksi ja työskentely muuttuu sujuvammaksi. Kokeen tarkastajan parina koetaan työ helpommaksi. Tiedon jakaminen on kuitenkin tärkeää, jotta myös hiljainen tieto ja työssä opitut asiat siirtyvät eteenpäin hyödynnettäviksi.

Tieto on edelleen kattavimmin saatavilla toimistolla. Verkkoyhteyden takkuilu on ongelma, sillä mitään tietoa ei tilalla pysty hakemaan ilman verkkoyhteyttä. Yhteysongelmat hidastavat tilakäyntiä ja joissakin tapauksissa on päädytty tilakäynnit tekemään vanhalla tyylillä tekemällä merkinnät paperisille kartoille tilakäynnin jouduttamiseksi. Mukaan otettu paperinen materiaali ei aina kuitenkaan ole tarpeeksi kattava tiedonsaannin kannalta, jotta peltovalvonta voitaisiin saattaa loppuun. Tilanne tilalla saattaa tuntua paineen alla työskentelyltä, kun viljelijä odottaa vieressä ja vie myös osan keskittymiskyvystä mahdollisilla kysymyksillään. Tiedon etsimiseen ei koeta tilakäynnillä aina olevan aikaa, varsinkin jos yhteydet tai sovellus tempuilee. Valvonta on helpompi tehdä loppuun rauhallisessa ympäristössä.

6.7.1 Laitteet

Maastotallentimen käyttö on myös koettu kömpelöksi ilman näppäimistöä, kun kirjoitus tapahtuu kirjain kirjaimelta. Maastotallentimen käytettävyyttä heikentää myös näytön kuvan laatu. Vesipisarat ja kirkas auringonvalo tekevät näytöstä entistä vaikeaselkoisemman. Peltolohkon rajat ja valtaojamerkinnot on edelleen helpompia havainnoida paperikartoilta. Osa tarkastajista ottaa tilalle ja tilan peltolohkoille navigointia helpottavat lähestymiskartat paperisena tai käyttää älypuhelimien kautta jotakin muuta sovellusta. Kaikilla tarkastajilla ei ole kuitenkaan käytössä älypuhelimia. Karttasovelluksen navigointiominaisuus ei vielä ole toimintavarma ja tähänkin vaikuttavat osaltaan heikot internetyhteydet, kuten myös kuvien sijoittamiseen oikeaan kohtaan kartalla. Laitteiden ja ohjelmien käyttöön kaivattaisiin koulutusta, jotta tilakäyntiä helpottavat sovellukset ja tekniikka saataisiin halukkaiden käyttöön.

GPS-laitteita ei ole koettu täysin toimintavarmiksi, vaan laitteella otettujen pisteiden sijainnin paikatiedon oikeellisuutta arvioidaan vielä kartoilta. Tämä vie aikaa ja luo turhautumista, kun esimerkiksi varjoisista paikoista ei kartankaan perusteella pysty arvioimaan, onko pellon digitointi oikein. Tällä hetkellä tiedon, eli sijaintipisteiden siirtäminen GPS-laitteelta sovellukseen ei suju ongelmitta.

GPS-laitteen tiedonsiirtoa täytyy kokeilla useammalle tietokoneelle, ennen kuin se ehkä onnistuu. Kannettavia laitteita alkaa myös olla enemmän kuin mihin yksi käsipari riittää. Pareittain peltovalvontoja tehtäessä onkin monelle työparille muodostunut tavaksi jakaa tehtävät niin, että toinen kirjaa havainnot mobiililaitteelle ja toinen mittaa lohkoja GPS-laitteella. GPS-pisteiden siirto ja lohkojen rajojen digitoinnin korjaukset tehdään vielä toimistotyönä.

6.7.2 Sovellukset

Tukisovelluksen karttaosion käytössä on todettu olevan huomattavan paljon takkuilua ja tukisovelluksen karttanäkymä ei ole riittävän selkeä vaadittavaan valvontatarkkuuteen. Uusien ominaisuuksien takkuilun lisäksi ongelmana on ollut myös sovellusosaaminen tai sen puute. Aina ei tiedä, johtuuko jonkin ominaisuuden toimintahäiriö osaamattomuudesta vai ohjelmassa olevasta virheestä. Kokeilun ja työkavereilta saadun tiedon avulla on selvinnyt esimerkiksi, että jokin ominaisuus toimii vain tai paremmin tietyllä selaimella. Tavaksi onkin tällä hetkellä tullut pitää tukisovellusta auki useammassa selaimessa samaan aikaan. Esimerkiksi kuvien ottaminen, pienten alueiden piirtäminen ja takautuvien pinta-alojen tallennus on onnistunut selainta vaihtamalla tai yrittämällä seuraavana päivänä uudelleen ja joskus taas mikään ei vaan auta. Asioita pitää merkitä väliaikaisesti muualle muistiin, silloin kun internetyhteydet tai sovellukset eivät toimi.

Pikanttiin on nyt koottu aiemmin eri paikoista löytyvät maaseutuviraston ja elintarvikeviraston materiaalit ja se on koettu hyvänä kehityksenä. Samalla on kuitenkin huomattu, että materiaalia Pikantissa alkaa olla paljon ja tiedon pelätään hautautuvan sen paljouteen.

6.8 Kehitysehdotukset

Saadun tutkimustiedon valossa tiedonhallinnassa on kehittävää useammallakin osa-alueella (kuvio 6). Ensimmäisenä kehitysehdotuksena työskentelyn helpottamiseksi on mobiililaitteiden hankkiminen mobiilisovelluksella, mobiilisovellusta tukevalla käyttöjärjestelmällä ja integroidulla GPS-ominaisuudella. Tukisovelluksen karttaosion paikkatieto-ominaisuus ja kartalla liikkuminen ei toimi kunnon mobiililaitteessa nykyisestä käyttöjärjestelmästä johtuen. Nämä ominaisuudet toimiessaan parantaisivat reittisuunnittelua ja säästäisivät työaikaa. Käytössä olevissa toisella käyttöjärjestelmällä varustetuissa normaaleissa tableteissa kyseiset ominaisuudet toimivat.

Toisena kehitysehdotuksena on tukisovelluksen ominaisuuksien parantaminen. Esimerkiksi merkintöjä selkeyttämällä työskentely helpottuisi, nopeutuisi ja päästäisiin taas lähemmäs paperitonta valvontaa. Tällä hetkellä tukisovelluksessa ongelmana on myös, että joidenkin ominaisuuksien toimiminen vaatii selaimen vaihtoa tai odottelua.

Kolmantena on Pikantin kehittäminen. Mikäli valvontaan käytettävä materiaali löytyy Pikantista helposti, säästyy aikaa ja tietoa ei tarvitse tallennella omiin lähteisiin, vaan tieto on suoraan käytettävissä luotettavasti sen alkuperäisessä lähteessä.

Neljänneksi kehityskohteeksi on nostettu laitehankintojen onnistumisen, kehittämisen ja käytännön työn sujumisen kannalta ohjaavan tahon Ruokaviraston ja suorittavan tahon ELY-keskuksen yhteistyö. Esimerkiksi toimiva keskustelufoorumi tai chat-neuvontapalvelu Pikantissa lisäisivät tärkeäksi koettua vuorovaikutusta.

KUVIO 6. Ratkaistava ongelma, tärkeimmät kehittämistoimenpiteet ja saavutettava parannus

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Aiheen tutkiminen osoittautui erittäin tarpeelliseksi, sillä tarkastajien näkökulmasta esille nousi runsaasti ongelmia. Tämän tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää peltovalvontaa tekevien tarkastajien tiedonhallintaa parantavia toimenpiteitä tehtäessä. Tutkimuksen tuloksista hyötyvät sekä ELY-keskukset että ohjaavat tahot.

Tutkimuksessa käytettiin strukturoituja kysymyksiä, jotta saatiin määrällisiä arvioita. Avoimia kysymyksiä tarvittiin, jotta myös muita vastaajien näkemyksiä saatiin esille. Webropol tuotti suoraan osasta vastauksia käyttökelpoisia kaavioita. Tutkimuksessa on toistuvuutta aineiston sisällä, mikä lisää varmuutta tulosten oikeellisuudesta. Aineiston kattavuuden ja kyselyyn vastanneiden määrän perusteella voidaan olettaa, että tutkimuksen avulla haetut olennaisimmat asiat on saatu esille.

Mobiililaitteessa on kiinnitetty paljon huomiota laitteen iskun- ja säänkestävyyteen, mutta käyttöominaisuuksissa on parannettavaa. Avoimista vastauksista nousikin esille GPS-laitteen ja maastotallentimen yhdistäminen, mikä on helposti toteutettavissa, sillä maastotallentimia on olemassa valmiiksi sisään integroidulla GPS-ominaisuudella. Laadukkaiden laitteiden hankkiminen poistaisi myös toiminta ja tarkkuushäiriöt ja laitteita tulisi tietysti hankkia riittävä määrä. Myös käyttöjärjestelmä tulee olla mobiilisovellusta tukeva.

Valvontaan käytettyjen laitteiden ja sovellusten toimivuus vaikuttaa tarkastuksen laatuun ja tiedon saantiin sekä työn sujuvuuteen. Useampien laitteiden käyttö vaikeuttaa työskentelyä ja lisää osamistarvetta. Taakkaa voitaisiin keventää yhdistämällä laitteita ja kehittämällä sovelluksia käyttökelpoimmiksi. Mikäli laitteissa on toimintahäiriöitä tai tarkkuus ei ole riittävä, ei tulosta voida käyttää luotettavasti ja häiriöiden selvittäminen vie työaikaa. Laitteiden tulee olla soveltuvia käyttötarkoitukseensa ja toimintakuntoisia, sekä niitä tulee olla riittävästi saatavilla.

Sovellusten toimintojen kehittäminen aineiston hallinnan kannalta järkeväksi tehostaa ja tekee työn mielekkääksi. Tutkimuksessa nousi esille toiveet puheohjatuista kirjoituksesta ja kynästä, jolla voi piirtää lohkon rajoja, sekä sijaintitiedosta Tukisovelluksen kartalla. Muun muassa ProAgrian Peltopisteet- mobiilisovelluksessa on yhdistetty peltolohkokisteri, paikkatieto ja puhetunnistus. Palvelun puheen tunnistuksen avulla asiantuntija saa havainnot kirjalliseksi raportiksi. (ProAgria 2017, viitattu 14.11.2018.) Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa säästäisi resursseja. Maaseutuvirasto ja

maanmittauslaitos panostavatkin jo yhdessä mobiiliteknologiaan ja työn alla on mobiilitunnistusratkaisun kehittäminen, tietojen lukitus sekä kameran ja sanelutoiminnon lisääminen sovellukseen (Maanmittauslaitos 2018. Viitattu 14.11.2018.)

Useampaan otteeseen eri yhteyksissä esille on noussut monimutkainen järjestelmä, josta moni tiedonhallinnan ongelmakin osin johtuu. Valvonnan ja järjestelmän monimutkaisuudesta kertoo jo se, että peltovalvontaohje vuodelle 2018 on 175 -sivuinen. Valvontaan liittyvien tukiehtojen lisäksi tarkastajan tulee toiminnassaan olla tietoinen ja noudattaa useita tehtävien hoitamiseen liittyviä säädöksiä ja ohjeita. Tarkastettavien tukiehtojen määrä on niin suuri, että tarkastajan on mahdollista hallita tietoa muistin avulla, vaan tiedon hakemisen osaaminen on noussut vahvasti työssä esille. Valvontaohjeiden, pöytäkirjojen ja sovellusten hallittavuutta kehitetään koko ajan.

Tulkinnat ja auki kirjoittamaton hiljainen tieto vaativat aktiivista tiedonkulun ylläpitoa talon sisällä sekä verkostojen välillä. Yhden suurimmista haasteista tuottaa tulkintojen tekeminen ja niiden yhdenmukaisina pitäminen. Tilakäynneillä esimerkiksi ojan ja pellon taitekohdan määrittely herättää usein keskustelua. Varsinkin silloin kun pelto on kalteva, useammassa tasossa ja jos ojan reuna ei ole tasainen. Lisäksi muun muassa luonnon olosuhteet vaikuttavat viljelytekniesten toimenpiteiden lisäksi kasvuston kuntoon ja se tulee ottaa huomioon valvonnan ratkaisuja tehtäessä. Pellolla tehtyjen havaintojen lisäksi esimerkiksi lohkokohtaisista muistiinpanoista ja kuittien avulla voidaan selvittää, ovatko toimenpiteet olleet riittävät.

Tarkastustyön sujuvuuteen vaikuttavat myös erilaiset työskentelytavat. ELY-keskuksilla on eroja esimerkiksi siinä, kuinka suuren osan tarkastajat hoitavat asiakirjahallinnosta vai onko valvonnassa erikseen nimetty henkilö hoitamassa osan tehtävistä. Valvontatapoja on myös erilaisia jo talon sisällä. Valvontakäynnille voidaan mennä yksin tai pareittain. Tilakäynnin sujumiseen vaikuttaa muun muassa, onko pareittain työskenneltäessä molemmilla tarkastajilla käytössä maastotallentimet ja GPS-laitteet. Tilakäynnin sujuvuuteen vaikuttaa merkittävästi muun muassa lohkojen sijainti.

Tarkastajien oma panostus esimerkiksi riittävään dokumentointiin parantaa valvontojen laatua ja esimerkiksi helpottaa määräaikaisten työntekijöiden virkasuhteen päätyminen jälkeen heidän valvontojensa jatkokäsittelyä. Tällä hetkellä tulkintoihin saa apua esimerkiksi lähettämällä kysymyksen s-postitse maaseutuvirastoon. Maaseutuvirasto on koonnut kysymyksiä ja vastauksia yhteen ja lähettänyt niitä epäsäännöllisesti sähköpostitse ELY-keskuksiin. Tässä voisi ajatella toimivampaa viestintäkanavaa. Kyselyn vastauksista tulikin esille tarve toimivalle keskustelukanavalle ja

neuvonnalle. Aktiivisen vuoropuhelun kanavana voisi miettiä Pikanttia, jonka rakentaminen on juuri nyt käynnissä.

Siihen, että tietoa ei saa kootusti yhdestä paikasta, on jo osittain vastattu Ruokaviraston ylläpitämällä Pikantilla. Pikantista tulee tiedote sähköpostiin, kun sinne lisätään materiaalia. Pikantti on koettu hyväksi, mutta sielläkin on niin paljon materiaalia, että etsityn tiedon löytymiseen menee aikaa. Koulutusta lisäämällä voidaan vastata siihen haasteeseen, että tarkastajat löytävät kaiken tarvitsemansa tiedon. Toiveena on, että Pikanttia ylläpidetään aktiivisesti ja sieltä löytyy aina luotettavasti viimeisin voimassa oleva materiaali. Parannellut hakutoiminnot ovat myös tarpeen.

Satelliittikuviin panostaminen nousee tärkeäksi, kun monitorointi eli jatkuva satelliittikuvien analysointi on tarkoitus saada laajemmin käyttöön uuden ohjelmakauden alkaessa vuonna 2020. Myös kauko-ohjattavat lennokit eli dronet on sallittu vaihtoehtoisena valvontatapana vuodesta 2018 lähtien. EU:n komission valvontaa koskevan asetuksen muutos ja hallituksen esitys mahdollistavat uuden teknologian käytön valvonnassa. (Maa- ja metsätalousministeriö 2018c. Viitattu 01.06.2018.) Kyselyyn vastanneet tarkastajat ovat muutoksen murrosvaiheessa, jossa tekniikka kehittyy ja uutta tekniikkaa otetaan käyttöön. Tiedossa on jo suuret muutokset muutaman vuoden sisällä.

8 POHDINTA

Työn aiheeseen pureutuminen oli innostavaa, koska se lisäsi tietoutta omasta työstä. Lisäksi kannustavana tekijänä aiheen tutkimisessa on tarve hallita työni mahdollisimman hyvin ja siinä hyvin tärkeänä osana on tiedonhallinta. Nopeat muutokset ja kehitystyön tarve tekivät opinnäytetyön kirjoittamisesta kuitenkin haasteellisen. Viimeisen ja voimassa olevan tiedon hakeminen osoittautui hieman työlääksi. Hyödynnettävyyden kannalta opinnäytetyö oli saatava kuitenkin valmiiksi asetuissa aikatavoitteissa.

Muutokset etenivät vauhdilla kyselytutkimuksen toteuttamisen ja sen tulosten pohtimisen välillä, joten palauttekeskustelu oli tarpeellinen päivittämään sen hetkistä tilannetta. Ohjelmistoja kehitetään ja laitehankintoja suunnitellaan, joten tulokset on tuotettava ajoissa, jotta niitä voidaan hyödyntää täysimääräisinä.

Tarkastajalta vaaditaan laajaa osaamista. Peltovalvontaa tekevät tarkastajat ovat pääosin koulutukseltaan agrologeja. Valvonnassa käytetään paljon määräaikaista valvoja, joiden kouluttaminen vaatii resursseja. Määräaikaisten tarkastajien perehdyttämisen ja tiedonhallinnan kartoitus katsottiin olevan hyvä mahdollinen jatkotutkimusaihe. Myös tiedon johtamisen ja hiljaisen tiedon siirtämisen tutkiminen syventäisivät tämän työn tulosta.

LÄHTEET

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2018a. Viitattu 15.10.2018, <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/56439/KAS+ELY+org+15102018+suomi+netti.pdf/6580e75b-559f-423b-be51-5d3514864ec9>

Elinkeino- liikenne ja ympäristökeskus 2018b. Viitattu 14.11.2018. <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/maakuntaudistus>.

Henttu, K., Lehmusvuori, P. & Lehtiniemi, T. 2017. Selvitys maataloustuotannon valvonnan kehittämisestä. Maa- ja metsätalousministeriön työryhmämuistio 2017:2. Helsinki. https://mmm.fi/documents/1410837/4957066/MMM+ty%C3%B6ryhm%C3%A4muistio+2017_4/47dfcd9d-0db0-4167-bf91-d150d650740a.

Kaario, K. & Peltola, T. 2008. Tiedonhallinta. Avain tietotyön tuottavuuteen. Porvoo: WS Bookwell.

Kosonen, M. 2017. Digitaalinen tieto haltuun. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun julkaisu. Mikkeli: Grano Oy.

Linden, J. 2015. Tiedonhallinta ja yrityksen menestys. 2 painos. Juvenes Print.

Maa- ja metsätalousministeriö 2018a. Viitattu 16.10.2018, <https://mmm.fi/ruoka-ja-maatalous/lain-saadanto>.

Maa- ja metsätalousministeriö 2018b. Viitattu 14.11.2018, <https://mmm.fi/eu-ja-kansainvaliset-asiat/cap>.

Maa- ja metsätalousministeriö 2018c. Viitattu 01.06.2018, https://mmm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/eu-asetuksen-muutos-mahdollistaa-satelliittiteknologiaan-perustuvan-valvonnan.

Maanmittauslaitos 2018. Viitattu 14.11.2018 <https://www.maanmittauslaitos.fi/tietoa-maanmittauslaitoksesta/ict-palvelut/case-esimerkit>.

Maaseutuvirasto 2018a. Viitattu 10.11.2018, <http://www.mavi.fi/fi/maksut-ja-valvonta/valvonta/Sivut/default.aspx>.

Maaseutuvirasto 2018b, <http://www.mavi.fi/fi/maksut-ja-valvonta/valvonta/viljelija/Sivut/miksi-tukia-valvotaan.aspx>.

Maaseutuvirasto 2018c. Viitattu 14.11.2018, <http://www.mavi.fi/fi/tietoa-meista/maksajavirasto/Sivut/default.aspx>.

Maaseutuvirasto 2018d. Viitattu 16.10.2018, <http://www.mavi.fi/fi/maksut-ja-valvonta/valvonta/viljelija/peltovalvonta/Sivut/peltovalvonta.aspx>.

Maaseutuvirasto. Hakuopas 2018. Seinäjoki, <http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/450/article-33664>.

Maaseutuvirasto. Peltovalvontaohje 2018. Viitattu 07.12.2018 <http://mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelija/Documents/Peltovalvontaohje-2018.pdf>

Maaseutuvirasto 2018. Esitys. Peltovalvontakoulutus 6.6.2018. Tampere.

ProAgria. 2017. Viitattu 14.11.2018, <https://www.proagria.fi/ajankohtaista/proagrialla-uusia-palveluja-peltopaivassa-8560>

Repo, S., Ravanti, E. & Pääkkönen, R. 2015. Johda tuottavasti. Opas työhyvinvoinnin ja tuottavuuden lisäämiseksi esimiestyön keinoin. Työterveyslaitos. Helsinki, <http://www.julkari.fi/handle/10024/134834>.

Toikka, M. 2018. Vastuutarkastaja, Kaakkois-Suomen ELY-keskus. Keskustelu 16.10.2018.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus. 2016. Viitattu 13.11.2018. https://www.valtiolle.fi/fi-FI/Tyonantajat_ja_tyontekijat/Maa_ja_metsatalousministerio/Maaseutuvirasto.

Tiedonhallinnan mahdollisuudet peltovalvonnassa

- ▶ **Maataloustukien valvonnalla halutaan varmistaa, että viljelijät saavat tuet mahdollisimman oikeudenmukaisin ja tasapuolisin perustein koko maassa. Valvontaa säätelee koko EU:n alueella Euroopan neuvoston ja Euroopan komission yhteiset kaikkia jäsenvaltioita koskevat säädökset. Yhteisillä säädöksillä halutaan varmistaa, että kaikissa jäsenvaltioissa valvontaa tehdään riittävässä määrin, samalla tavalla ja samoin menetelmin.**

Palveluongelma

- ▶ **Tehtävät on hajautettu 15 ELY-keskuksen alueelle ja tehtävät on organisoitu aluekohtaisesti (myös tulevassa maakuntamallissa säilyy tämä vapaus organisoida työt itsenäisesti tietynlaisin reunaehdoin). Tiedon välittymisessä yhdenmukaisena, ajantasaisena ja oikea aikaisena niin, että se on kaikkien tarvitsevien ulottuvilla asettaa haasteita.**
- ▶ **Ohjaus tapahtuu samanaikaisesti suoraan EU-säädöksillä niin että kansallisella lainsäädännöllä ja toimeenpanossa ei ole alueellista "soveltamisvaraa". Haasteita asettaa samojen säädösten noudattaminen olosuhteiltaan poikkeavilla alueilla.**

Työskentelyprosessi

1. Palveluongelman määrittely ja rajaus:

Työn tilaajan näkökulmaa työhön on tuonut valvontapäällikkö. Ongelman määrittelyä ja rajausta on haettu keskustelemalla ja palvelumuotoilun työkaluja käyttämällä.

2. Asiakasnäkökulman ymmärtäminen:

Asiakasnäkökulma on rakennettu havainnoimalla sekä vuosien työkokemuksen perusteella ja ymmärrystä lisätään haastattelemalla ELY-keskuksen tarkastajia. Asiakasprofiilit on luotu myös tämän tiedon perusteella.

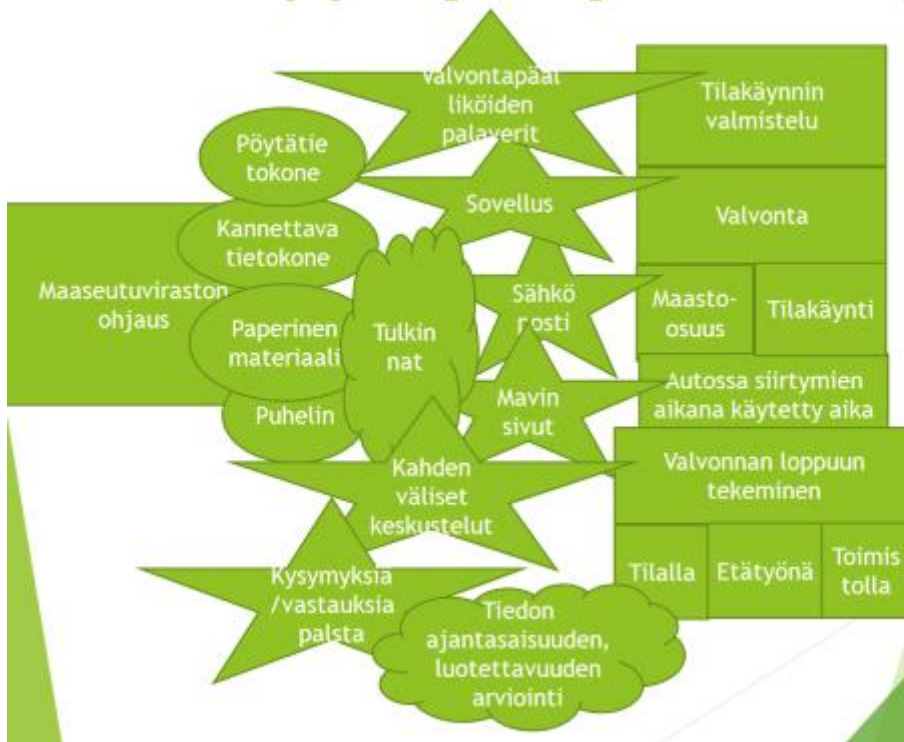
3. Ratkaisu ja konseptointi:

Haastattelut/kysely analysoidaan, jonka avulla etsitään parhaat tiedonhallinnan käytännöt. Työ ja ideat esitellään ELY-keskuksille ja maaseutuvirastolle.

4. Mallinnus ja testaus:

Opinnäytetyön kautta uuden palvelupolun kehittämistä jatketaan tekemällä kaikkien ELY-keskusten tarkastajia koskeva haastattelu. Palvelumuotoilun työn tulosta voidaan verrata tulevaan laajempaan selvitykseen.

Nykyinen palvelupolku

Tavoiteltu palvelupolku

Asiakkaat

Peltovalvontaa tekevät *ELY-keskusten* tarkastajat

- ▶ Vakituiset
- ▶ Määräaikaiset
- ▶ Harjoittelijat

Asiakasnäkökulma nyt

Positiiviset asiat

Tukea työhön on saatavilla samaa työtä tekeviltä
Tiedonhallintaa helpottavat työvälineet

Haasteet

Sovellusten toimintavarmuus
Tietoliikenteen toimintavarmuus syrjäalueilla
Erilaiset tulkinnat
Tiedon ajantasaisuus
Tiedon yhdenmukaisuus
Eritasoiset tietotekniset valmiudet

Asiakasprofiili 1

Sukupuoli:

Mies

Ikä:

62

Asenne:

Sitten kun olen eläkkeellä...

Persoonan tarina palvelun käyttäjänä:

Ei motivaatiota opetella uutta tekniikkaa ja haasteita vanhan tiedon pois oppimisessa. Pitkän työuran aikana on muodostunut myös oma vahva tapa toimia. Valmis jakamaan ns. hiljaista tietoa, jos sitä vaan arvostettaisiin.

Asiakasprofiili 2

Sukupuoli:
Nainen

Ikä:
23

Asenne:
Eka työpaikka, jee!

Persoonan tarina palvelun käyttäjänä:
Pyöröksissä tiedon määrästä.
Hyvät tekniset valmiudet.
Ei vielä soveltamisvalmiuksia.

**Onnistumista voidaan
mitata nykyisten
järjestelmien ja olemassa
olevien toimintojen
avulla:**

- * Työn tehokkuutta voidaan seurata työteho järjestelmän kautta**
- * Työ tyytyväisyyttä mitataan barometreillä**
- * Työn laatua seurataan laaduntarkastusten kautta**

Onnistumista voidaan mitata nykyisten järjestelmien ja olemassa olevien toimintojen avulla:

*** Työn tehokkuutta voidaan seurata työteho järjestelmän kautta**

*** Työ tyytyväisyyttä mitataan barometreillä**

*** Työn laatua seurataan laaduntarkastusten kautta**

Ratkaisujen hakeminen

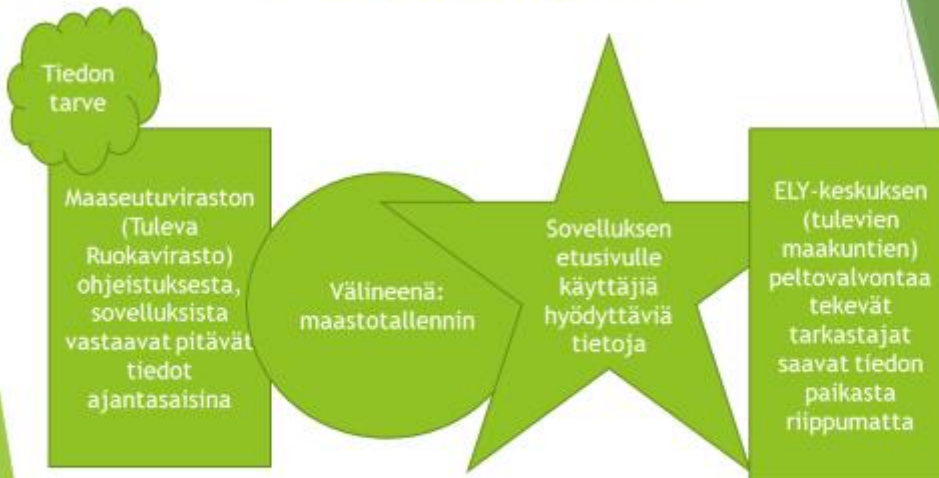
Avoimet haastattelut/keskustelut ja pohdinta:

Palveluongelman rajauksesta keskustelin valvontapäällikön kanssa, jonka jälkeen keskustelussa haettiin keinoja lähteä selvittämään ratkaisua ongelmiin.

Maaseutuviraston peltovalvonnan sovellusvastaavaa tavoittelin puhelimitse, mutta kiireiden vuoksi keskustelu tarkastajien tiedonhallinnan kehittämismahdollisuuksista käytiin lopulta sähköpostitse.

Haastattelemalla peltovalvontaa tekeviä tarkastajia selvitin suurimmat tiedonhallinnalliset ongelmat ja samalla haettiin jo ratkaisuja kehittää tiedonhallintaa.

Uusi palvelupolku

Uuteen palvelupolkuun siirtyminen

- ▶ **Maastotallentimet kaikille tarkastajille (toteutus on meneillään)**
- ▶ **Sovelluksen etusivun kehittäminen (kehittämistyö aloitettu ja testaus on meneillään)**
- ▶ **Uusiin laitteisiin ja sovelluksen uusiin ominaisuuksiin perehdyttäminen (kevään koulutusten yhteydessä)**

**Missä vielä voisi parantaa
(haastatteluista poimittua)**

- ▶ **Tiedon oikea-aikainen saaminen -> sijaisuudet kuntoon ja tavoitteet tietojen päivittämiselle**
- ▶ **Parhaat käytännöt silloin kun tietotekniikka pettää**

Hei

Toivon mahdollisimman monen vastaavan oheiseen kyselyyn.

Kyselyssä on tarkoitus selvittää **peltovalvontaa** tekevän tarkastajan tiedonhallinnan haasteet ja saada kehittämisehdotuksia tiedonhallinnan parantamiseksi muutostilanteessa. Kyselyä käytetään osana Oulun YAMK opinnäytetyötäni.

Tiedolla tässä kyselyssä tarkoitetaan Mavilta, Eviralta ja Tukesilta (jatkossa Ruokavirasto) saatuja säädöksiä, valvontaohjeita, tallennusohjeita, muita toiminnallisia ohjeita ja tiedotteita.

Vastaamalla voit nopeasti antaa oman näkemyksen työsi kehittämiseksi. Vastausaikaa on 13.05.2018 asti.

Linkki kyselyyn: <https://link.webropolsurveys.com/S/93CE0B11BAEBFC3C>

Terveisin

Noora Ahtiainen

tarkastaja

Kaakkois-Suomen Elinkeino-liikenne- ja ympäristökeskus

Salpausselänkatu 22

45100 Kouvola

+358 295 029 355

noora.ahtiainen@ely-keskus.fi

Peltovalvonnan tarkastajan tiedonhallinnan haasteet

1. Missä ELY-keskuksessa työskentelet?

- Etelä-Pohjanmaa
- Etelä-Savo
- Häme
- Kaakkois-Suomi
- Kainuu
- Keski-Suomi
- Lappi
- Pirkanmaa
- Pohjanmaa
- Pohjois-Karjala
- Pohjois-Pohjanmaa
- Pohjois-Savo
- Satakunta
- Uusimaa
- Varsinais-Suomi

- Alle 3 vuotta
- Yli 3 vuotta

3.

Asteikko: 1= huonosti, 5 = hyvin

	1	2	3	4	5
valvonnan valmisteluvaiheessa toimistolla	☐	☐	☐	☐	☐
valvonnan valmisteluvaiheessa etätyönä	☐	☐	☐	☐	☐
automatalla tilalle	☐	☐	☐	☐	☐
talouskeskuksessa tilakäynnin aikana	☐	☐	☐	☐	☐
peltolohkoja kierrettäessä tilakäynnillä	☐	☐	☐	☐	☐

4. Ongelmat/kehitysehdotukset:

5. Laita tärkeysjärjestykseen mielestäsi kolme tärkeintä tiedonhallinnan välinettä, tulisi jatkossa panostaa

Maastotallennin	☐	1
	☐	2
	☐	3
Kannettava tietokone	☐	1
	☐	2
	☐	3
Älypuhelin	☐	1
	☐	2
	☐	3
Tarvittava materiaali paperisena	☐	1
	☐	2
	☐	3
Muu, mikä?	☐	1
	☐	2
	☐	3

6. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen "muu, mikä?", tarkennathan vastauksesi

7. Ongelmat/kehitysehdotukset

8. Numeroi tärkeysjärjestykseen kolme mielestäsi suurinta haastetta tiedon hakemi-

	☐	1
En tiedä mistä lähtisin liikkeelle	☐	2
	☐	3
	☐	1
Oikean tiedon löytäminen tuntuu hankalalta	☐	2
	☐	3
	☐	1
Tieto löytyy, mutta sitä on vaikea ymmärtää	☐	2
	☐	3
	☐	1
Tietoa ei saa kootuksi yhdestä paikasta	☐	2
	☐	3
	☐	1
Aineistosta ei aina tiedä mikä on viimeisin tai voimassa oleva versio	☐	2
	☐	3
	☐	1
On vaikea tietää onko saanut kaiken tarvittavan tiedon	☐	2
	☐	3
	☐	1
Muu, mikä	☐	2
	☐	3

9. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen muu, mikä? tarkennathan vastauksesi

--

10. Numeroi tärkeysjärjestykseen kolme tärkeintä asiaa mihin kehitysresurssit ensisijaisesti kohdentaa

	☐	1
Keskustelufoorumi	☐	2
	☐	3
	☐	1
Hakusanakenttä	☐	2
	☐	3
	☐	1
Video-ohjeet	☐	2
	☐	3
	☐	1
Äänitteet (esim. valvontaohje luetuna)	☐	2
	☐	3
	☐	1
Chat -neuvontapalvelu	☐	2
	☐	3
	☐	1
Muu, mikä?	☐	2
	☐	3

11. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen muu mikä? tarkennathan vastauksesi tähän

--

12. Käyttäisitkö edellä mainittuja ominaisuuksia mieluummin

Pikantissa

Tukisovelluksessa

Muu, mikä? _____

13. Omat kehitysehdotukset ja ajatukset

14. Tähän voitte halutessanne antaa yhteystietonne mikäli teihin voi olla yhteydessä kyselyyn ja tarkastajan tiedonhallinnan kehittämiseen liittyen

Etunimi	
Matkapuhelin	
Sähköposti	